

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 25 marca 2011 r.

**Pani
Izabela Bartosik
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kole**

LPO-4100-03-07/2011
P/10/007

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kole (Ośrodek) kontrolę w ramach tematu: „Powiązania budżetu jednostek samorządu terytorialnego z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2010 r.” – prowadzenie postępowań o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, działania windykacyjne w stosunku do dłużników alimentacyjnych oraz realizacja projektu współfinansowanego ze środków europejskich.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli, pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia działalność Ośrodka w 2010 r. w zakresie prowadzenia postępowań o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, działań windykacyjnych w stosunku do dłużników alimentacyjnych oraz realizacji projektu współfinansowanego ze środków europejskich.

1. Z dniem 1 stycznia 2009 r. Urząd Miejski w Kole przekazał Ośrodkowi realizację zadań na rzecz pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym m.in. prowadzenie kartotek dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą ewidencja księgową świadczeń alimentacyjnych wypłaconych przez Urząd w ramach zaliczki alimentacyjnej, a także część ewidencji świadczeń alimentacyjnych wypłaconych z funduszu alimentacyjnego w okresie od dnia 1 października do 31 grudnia 2008 r. była prowadzona przez Urząd. Skutkiem takiego

¹¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

rozwiązania Ośrodek nie posiadał pełnych danych księgowych o należnościach pozostających do zapłaty przez dłużników alimentacyjnych. Zdaniem NIK sytuacja ta znacząco utrudniała analizę przebiegu działań windykacyjnych.

Z informacji z Urzędu Miejskiego w Kole uzyskanej w oparciu o dane ze zbiorczego sprawozdania Rb- ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. ustawami, wynika, że na dzień 31 grudnia 2010 r. łączna kwota należności pozostałych do zapłaty z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych (dz. 852, rozdz. 85212) wyniosła 3.345.007,11 zł, z tego z tytułu zaliczki alimentacyjnej (§ 0970) była to kwota 1.652.771,14 zł, a z tytułu funduszu alimentacyjnego (§ 0980) - 1.515.506,31 zł. Odsetki za zwłokę (§ 0920) stanowiły kwotę 176.729,66 zł.

Szczegółowa analiza kart dotyczących 234 dłużników wykazała, że w stosunku do 31 osób posiadających zaległości w łącznej kwocie 177. 410 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych powstałych w latach 2005-2006, komornik sądowy nie dokonał w następnych latach wpłat. Ośrodek nie występował do komorników o informację w sprawie egzekucji należności.

NIK zwraca uwagę na to, że brak informacji o ewentualnej bezskuteczności egzekucji nie dawał możliwości podejmowania dalszych działań zmierzających np. do dokonywania odpisów aktualizacyjnych z tytułu należności alimentacyjnych, przewidzianych w art. 35b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości².

Zastrzeżenia NIK dotyczą prawidłowości sporządzania przez Ośrodek sprawozdań jednostkowych Rb-ZZ „kwartalne sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom” za I i II półrocze 2010 r. w zakresie wypełnienia kolumny nr 7 (dochody potrącone na rzecz j.s.t.). Zgodnie z załącznikiem nr 39 rozdział 2 § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³, jednostka realizująca zadanie, podległa j.s.t., nie wypełnia tej kolumny.

2. Zastrzeżenia NIK dotyczą rzetelności prowadzonych przez Ośrodek działań windykacyjnych.

Szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej 30 (spośród 234) dłużników alimentacyjnych (których okres zalegania wykazany na koniec 2010 r. był dłuższy niż 3 miesiące na łączną kwotę 393.989,00 zł), wykazała, że w przypadku nieuregulowania należności w terminie określonym w decyzji o zwrocie należności, Ośrodek każdorazowo wysyłał do zobowiązanego upomnienie, z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia jego doręczenia. Podkreślić jednak należy, że 23 upomnienia zostały wystawione po upływie miesiąca od upływu terminu płatności.

W 28 przypadkach, Ośrodek wystawił tytuły wykonawcze po upływie od 3 do 4 miesięcy, a w dwóch przypadkach po upływie 1 miesiąca od daty doręczenia upomnienia.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że przyczyną opóźnień w prowadzeniu windykacji był problem z ustaleniem osoby upoważnionej do podpisywania tytułów wykonawczych.

² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

³ Dz. U. Nr 10, poz. 103

NIK zwraca również uwagę, że Ośrodek wystawiając tytuły wykonawcze na kwotę 144.896,37 zł wskazywał w nich jako organ wierzyciela MOPS, podczas gdy stosownie do postanowień art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, organem właściwym wierzyciela był Burmistrz Miasta Koła.

3. W okresie objętym kontrolą Pani Dyrektor wydała 243 decyzje w sprawie przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz 254 osób uprawnionych do tych świadczeń. Szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej 32 wniosków (tj. 13,1%) o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wykazała, że wszystkie badane wnioski były kompletne, złożone zostały w ustawowych terminach, a zawarte w nich informacje nie wykluczały wnioskodawcy z ubiegania się o świadczenie. Ponadto, w każdym przypadku były one weryfikowane przez wyznaczonego pracownika. We wszystkich analizowanych przypadkach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało ustalone na właściwy okres świadczeniowy. Wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowane były miesięcznie, zgodnie z wydanymi decyzjami przyznającymi prawo do świadczenia. Ośrodek, po wydaniu decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego, podejmował, stosownie do zaistniałej sytuacji, działania wobec dłużników alimentacyjnych, w tym m.in. przekazywał komornikom informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, kierował wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Kole w sprawie aktywizacji zawodowej. W przypadku uchylania się od udzielenia wywiadu alimentacyjnego, Ośrodek każdorazowo kierował wnioskiem do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo alimentacyjne.

4. NIK pozytywnie ocenia wywiązywanie się przez Ośrodek z obowiązku przekazywania kwartalnych sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (w formie elektronicznej i pisemnej) do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Sporządzone (i przekazane) zostały one w terminach określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵. Badanie w zakresie rzetelności wykazanych danych przeprowadzone w odniesieniu do sprawozdania sporządzanego na koniec 2010 r. nie wykazało nieprawidłowości.

5. NIK pozytywnie ocenia realizację projektu dofinansowanego dotacją celową z budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Zastrzeżenia budzi jednak sposób zabezpieczenia interesu prawnego i faktycznego Gminy w umowie na prowadzenie koordynacji projektu oraz w sprawie organizacji „Obozu Aktywnej Integracji”.

W 2010 r. Ośrodek, działając w imieniu Gminy Miejskiej Koło zrealizował projekt pn. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole”. Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób m.in. zagrożonych wykluczeniem społecznym, pozostających bezrobotnymi oraz bezdomnymi. Projektem zostało objętych 23 beneficjentów.

⁴ Dz. U. z 2009 r. nr 1, poz. 7 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2008 r. Nr 173, poz. 1075

Ośrodek, na realizację projektu otrzymał w formie dwóch zaliczek kwotę 161.779,77 zł, z tego 153.645,59 zł stanowiły środki europejskie, a 8.134,18 zł dotacja celowa z budżetu krajowego. Projekt został prawidłowo rozliczony, a środki dotacji zostały wydatkowane zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym. W związku z rezygnacją z udziału w programie dwóch osób, została zwrócona kwota 8.184,92 zł.

NIK zwraca uwagę, że postanowienia w umowie zlecenia na prowadzenie koordynacji projektu dotyczące warunków wykonywania przez zleceniobiorcę świadczeń, w części nie obejmowały obowiązków faktycznie wykonywanych przez koordynatora. Z kolei, umowa zawarta w sprawie organizacji „Obozu Aktywnej Integracji”, nie zawierała istotnych z punktu widzenia interesów Gminy postanowień dotyczących m.in.: planowanego harmonogramu zajęć oraz prawa do dokonywania kontroli w każdym czasie trwania obozu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu wnosi o:

1. podjęcie przez Ośrodek działań organizacyjnych mających na celu usprawnienie prowadzonych działań windykacyjnych
2. wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych,
3. zapewnienie prawidłowego zabezpieczenia interesu Gminy w umowach na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu – na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK – oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.